

Medical Halachah - The *Shoteh*: Judaism and the Irrational Patient

Rabbi Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Our agenda

For more than 2,000 years, Jewish law has sought to define incapacity for purposes including executing transactions and participating in religious ritual. The chief example of the incapacitated person is the *shoteh* – but what are the defining traits of a *shoteh*, and do they have parallels in modern psychology? Is the *shoteh* a useful model in determining a patient's capacity for consent to treatment?

Evaluation link

<https://www.surveymonkey.com/r/JME-Shoteh>

Past medical sessions

<https://torontotorah.com/nusbaum>

Patient Capacity to Consent (2012)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/783340/>

Judaism and Dementia Care (2014)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/814506/>

Mental Health and Mitzvot (2019)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/917726/>

Eating Disorders (2022)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/1054798/>

Dr. Rael Strous, *The Shoteh and Psychosis in Halakhah with Contemporary Clinical Applications*, Torah uMadda J #12

After outlining the essential symptoms characteristic of a *shoteh* and associating these symptoms with the contemporary description of psychosis, we must now clarify who ultimately diagnoses the *shoteh*.

Rambam deals exclusively with the issue of a *shoteh* serving as a witness in a court of law. In such cases, Rambam concludes that it is the responsibility of the dayyan and Beit Din to understand the witness's predicament and then apply that knowledge in deciding whether he is capable of serving as witness. This may very well be a fundamental requirement that in judiciary matters it is the judicial system that is required to investigate a person's health status and then apply the related halakhic norm.

In a different sphere of Halakhah however, it is conceivable that the intervention of the Beit Din is not required. In most spheres of Halakhah external to the formal judiciary, the responsibility of determining halakhic outcome lies with the lone rav posek. Therefore, in the varied cases of *shoteh* definition, the relevant halakhic authority will be required to perform in a manner corresponding to that of the Beit Din and dayyan in judicial cases.

Vignettes

- 1> Janet, age 17, is clinically diagnosed as severely anorexic, and is being treated in an inpatient facility. Her body image is clearly irrational; does Janet qualify as a *shoteh*, such that she is exempt from halachic obligations? [Of course, Janet may also be exempt from any halachic obligations which interfere with her life-saving treatment, but our question is more broad, about halachic obligations in general.]
- 2> Sidney, age 88, is dealing with moderate dementia. At times he is relatively lucid, but there are episodes during which he seems to think he is sixty years younger and interacting with his family and friends from that period. Is Sidney a *shoteh* during his periods of lucidity?
- 3> Sidney experiences a heart attack, and in the aftermath his dementia episodes worsen. Sidney's daughter Rachel has been appointed power of attorney for personal care, and Sidney's doctors come to her for guidance regarding life-saving care in case of a future heart event. Sidney has written explicitly that he would not want CPR if he were in such a state, but his grandchild, with whom he had an exceptionally close relationship, is marrying in three months. There is a reasonable chance that Sidney could be lucid for the wedding, if he survives that long. Should Rachel follow Sidney's written instructions, or should she seek to preserve Sidney's life at least until the wedding?
- 4> Reuven was diagnosed with schizophrenia in late adolescence, and his cognitive and functional deficits were so dramatic that long-term hospitalization was required. Reuven's parents placed him in an institution where kosher food was not available and religious rituals were not observed. Twenty years later, Reuven's parents pass away, and his brother Shimon, an observant Jew, is now responsible for Reuven's care. Is Shimon responsible to arrange kosher food and mitzvah opportunities for Reuven?

The *Shoteh*

1. Halachic concern for the *shoteh* – Personal, Property, Religious matters

2. Implications of a *shoteh* diagnosis

- Mitzvah obligation
- Ritual eligibility (shechitah, shofar)
- Standing in court
- Commerce
- Marriage and divorce

3. Dr. Rael Strous, *The Shoteh and Psychosis in Halakhah with Contemporary Clinical Applications*

As opposed to being a diagnosis rooted in pathophysiology or abnormal cognition, the term *shoteh* reflects a phenomenological classification, with the responsibility of competence assessment and optimal categorization lying with the Beit Din, which takes into account the encouraged input of mental health professionals.

4. Dr. Rachamim Melamed-Cohen, *הילד החריג והחינוך המיוחד על-פי מקורות ביהדות* pg. 100

<https://www.melamed.org.il/about-en>

בעוד שהאגדה מצביעה ברוב המקרים על השוטה כחריג במחשבה... הרי ההלכה ועולם הפוסקים הפרגמטי מתמקדים בהתנהגות השוטה. Even though *aggada* mostly points to the *shoteh* as atypical in thought... Halachah and the pragmatic world of halachic authorities focus on the conduct of the *shoteh*.

5. Rambam (12th century Egypt), *Moreh Nevuchim* 3:25

ופעולת ההבל, היא הפעולה אשר לא יכוון בה תכלית כלל, כמו שיתעסקו בידם קצת בני אדם כשהם חושבים, וכפעולות המשוגעים והנבלים. And the deed that is empty is the deed for which no plan can be discerned, like the way some people's hands become busy when they are thinking, and like the deeds of the *meshugaim* and the confused.

6. Rabbi Yonatan Rosensweig (contemporary Israel), *נפשי בשאלתי* pg. 263

למרות שהדגשנו לעיל ש"דרך שטות" הוא שעושה מעשים ללא שום סיבה או צורך, הדבר אינו נכון אצל חולה פסיכטי. פעמים רבות חולה פסיכטי נוהג על פי היגיון מסוים... על פי תמונת המציאות שהוא רואה. אולם כיון שאנו יודעים בצורה ודאית או קרובה לוודאית שתמונת המציאות שלו שגויה לחלוטין, הרי שכל מעשיו מתחילה ועד סוף נחשבים "ללא סיבה"...

Even though we emphasized above that "the manner of *shut*" is that one acts without reason or purpose, that is not accurate for the psychotic patient. Many times, a psychotic patient acts with a certain logic... based on the picture of reality that he perceives. But since we know with certainty or near-certainty that his picture of reality is entirely incorrect, all of his deeds are considered "without reason" from beginning to end...

7. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia, USA), *Igrot Moshe Even haEzer* 1:120

אפשר לדון עוד יותר שגם כל מעשיו השטותיים שנמשך מצד טעותו שהוא משיח שלפי דעתו הרעה הוא תקון העולם, אינם מחשיבים אותו לשוטה דכל דבר שאדם עושה מצד חשבון איזה שיטה ודרך שמחזיק בדעתו אף שהיא סכלות גדולה לא נחשב שוטה בזה.

One could argue further that also, all of his foolish actions which emerge from his error that he is Mashiach, that according to his bad thought he is repairing the world, these do not render him a *shoteh* for all matters. One who acts according to a certain logic and path that he believes, even if it is great foolishness, is not considered a *shoteh* for this.

8. Rambam (12th century Egypt), *Mishneh Torah*, *Hilchot Nachalot* 10:8

קטן שהגדיל אפילו היה אוכל ושותה יותר מדאי ומפסיד והולך בדרך רעה אין בית דין מונעין ממנו ממונו ואין מעמידין לו אפוטרופוס... When a child matures, even if he eats and drinks excessively and squanders his property and travels a bad path, the court may not keep his assets from him and may not appoint a guardian...

9. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia, USA), *Igrot Moshe Yoreh Deah* 4:29

הנה ודאי איכא חילוק בין שוטה ובין פתי ביותר (ע"י בזה מש"כ באגרות אה"ע ח"א סימן קס"ד לעניין חליצת פתי ביותר) – ששוטה לא תלוי בכשרונות הבנת דברים ועניינים. דאף בעלי כשרון להבין הדברים, אפשר שדעתם תהא משובשת ומטורפת, והיינו שיודע ומכיר שאיכא חילוק בין הדברים שרואה, אבל הוא טועה בדמיונו ומתחלף אצלו הדמיונות בזמנים קצרים מאוד...

Certainly, there is a difference between a *shoteh* and one who is exceptionally unintelligent – for being a *shoteh* is not about powers of understanding his affairs [intellectually]. Even one who is able to understand matters may have a confused, torn mind, meaning that he knows and understands that there are differences between the things he sees, but he errs in his delusions, and his delusions change in very brief periods of time...

10. Rabbi Moshe Farbstein (contemporary Israel), *Mishpitei haDaat*, Chapter 3

"שוטה" אינו מושג הזהה ל"חולה נפש". שוטה הוא כל מי שנשתבשה דעתו ונפגעו אצלו תהליכי המחשבה או ההתנהגות. שיבוש זה יכול לקרות מסיבות שונות: מחמת מחלת נפש, מחמת "רוח רעה", מפגיעה מוחית, ממחלות זיקנה, או מכל סיבה שהיא – ואין כל הבדל הלכתי בדבר. ההלכה העוסקת בשוטה אינה מתייחסת לרוב לסיבה שגרמה לשטות אלא לתוצאותיה. לדוגמא: הלוקה בדיכאון, אינו נקרא "שוטה" אלא אם המחלה גורמת לו שיבוש בחשיבה או בהתנהגות.

The concept of "*shoteh*" is not identical to "mentally ill". A *shoteh* is anyone whose mind is confused, and his thought processes or actions are impaired.

This confusion can happen from various causes: mental illness, a "bad spirit", brain injury, diseases of age, or any reason – and there is no halachic difference between them. Halachah that deals with the *shoteh* mostly does not deal with the cause of the *shotet*, but with its results.

For example: One who is struck by depression is not called a "*shoteh*" unless the illness causes confusion in his thoughts or behaviour.

11. Dr. Rael Strous, *The Shoteh and Psychosis in Halakhah with Contemporary Clinical Applications*

The most common usage of the word has been reserved for, and most closely describes, the clinical phenomenon of psychosis, the state in which an individual lacks the ability to distinguish reality from fantasy. With gross impairment of reality testing and insight, the psychotic individual will incorrectly evaluate perceptions and thoughts and, in so doing, make incorrect inferences about external reality despite evidence to the contrary. This state is frequently associated with a severe impairment of social and personal functioning characterized by an inability to perform expected roles. While the concept of *shoteh* is associated with psychosis, a more precise description of its phenomenology and its application to contemporary clinical medicine remains unclear.

12. Rabbi Yonatan Rosensweig (contemporary Israel), *נפשי בשאלתי* pg. 263

הגמרא מציעה לנו גם סימני שטות לאותם חולים שאינם פסיכויים אלא נזירויים. ראיית המציאות הנכונה שלהם לא נפגעה באופן עקרוני וכולל, אלא הם שוטים אך ורק לדבר אחד מסויים...

The gemara also presents for us symptoms of *shotet* for those patients who are not psychotic, but neurotic. Their view of reality is not damaged in a fundamental, comprehensive way, but they are *shotim* exclusively in a certain area...

13. Talmud, Chagigah 3b-4a

תנו רבנן: "איזהו שוטה? היוצא יחידי בלילה, והלך בבית הקברות, והמקרע את כסותו". איתמר: רב הונא אמר עד שיהו כולן בבת אחת. רבי יוחנן אמר אפילו באחת מהן. היכי דמי? אי דעביד להו דרך שטות אפילו בחדא נמי! אי דלא עביד להו דרך שטות אפילו כולהו נמי! לא, לעולם דקא עביד להו דרך שטות, והלך בבית הקברות אימור כדי שתשרה עליו רוח טומאה הוא דקא עביד, והיוצא יחידי בלילה אימור גנדרפס אחדיה, והמקרע את כסותו אימור בעל מחשבות הוא. כיון דעבדינהו לכולהו הוה להו כמי שנגח שור חמור וגמל ונעשה מועד לכל. אמר רב פפא: אי שמיע ליה לרב הונא הא דתניא "אי זהו שוטה? זה המאבד כל מה שנותנים לו," הוה הדר ביה. איבעיא להו: כי הוה הדר ביה ממקרע כסותו הוא דהוה הדר ביה דדמיא להא, או דלמא מכולהו הוה הדר? תיקו.

Who is a *shoteh*? One who travels alone at night, and who sleeps in a cemetery, and who tears his clothing.

Rav Huna said: One who displays all of these at once. Rabbi Yochanan said: Even one of these behaviours.

But what is the case? If he acts apparently irrationally, even one behaviour should suffice! If he does not act irrationally, even all of the behaviours would not suffice! No; this is where he acts apparently irrationally, but regarding sleeping in the cemetery perhaps he did it to receive an impure spirit, regarding travel alone at night perhaps he was gripped by *gandripas*, regarding tearing his clothing perhaps he was lost in thought. Once he performs all of them, it is like an animal that gores an ox, a donkey and a camel; it is now identified as dangerous for all.

Rav Pappa said: Had Rav Huna heard the lesson, "Who is a *shoteh*? One who destroys that which people give him," he would have recanted.

Does that mean he would have recanted from the trait of tearing his clothing because it is similar, or that he would have recanted from all of them? This remains unclarified.

14. Summary

- Rav Huna said a *shoteh* diagnosis requires all three actions if they could be explained as rational
- Rabbi Yochanan thinks that one such act is enough to label the person a *shoteh*, and don't adopt these other explanations for the action
- Rav Pappa may think that Rav Huna says tearing clothing or destroying one's own property stands on its own as an act which cannot be explained away

15. Rabbeinu Avigdor cited by Rabbi Joseph Colon (15th century Italy), Maharik, haChadashim 20

על דבר הגט אשר ניתן בוירצבורג וכו' שנטרפה דעת הבעל ובדקוהו בדיקה משולשת ונתברר להם שבאותו שעה חלים היה, ועל זאת בעוניי השיבותי אם לא הוחזק שוטה בדברים האמורים בפ"ק דחגיגה הרי הוא כפקח לכל דבריו, ואין צריך בדיקה.

Regarding the *get* given in Wurzburg... The husband's mind was torn, and they checked him threefold and it was clear to them that he was healthy at that time. And regarding this, I humbly responded that if he was not established as a *shoteh* with the symptoms listed in Chagigah, he is as a sane person for all of his affairs, and no test is needed.

16. Rabbi Dr. Avraham Steinberg (contemporary Israel), HaRefuah KaHalachah IV 6:4:1:11

מי שמתנהג בעליל כשוטה גמור, והוא מתנהג כמשוגע לעינינו, דינו כשוטה לכל דבר, גם אם אין בו אחד מהסימנים המנויים בחז"ל.

One who acts clearly as a full *shoteh*, and he acts as a *meshuga* before our eyes, his status is that of a *shoteh* for all matters, even if he doesn't have any of the symptoms listed by our Sages.

17. Rabbi Dr. Moshe Halevi Spero, Handbook of Psychotherapy & Jewish Ethics, pp. 246-247

The question of "reliable" determination of incompetence directly concerns our discussions. The Talmud and codes speak of certain "diagnostic tests" or *b'dikoth* (Rorschach himself would have termed this a *versuch*, an "experiment") which are designed to determine mental competence in matri-legal matters. For example, when there is cause to doubt an individual's sanity and, hence, legal competence to issue a writ of divorce, the codes note that one might query the individual on topics of common knowledge: If it is winter, one asks the person if he wishes to glean fruits known to grow only in the summer; if it is summer, we ask whether the individual wishes to harvest fruits known to grow only in the winter. As Rabbi Y. M. Epstein and others add, one may employ any line of question which will require use of fundamental psychological abilities that underwrite mental competence. These abilities would seem to be judgment, orientation in time-and-space, attention, reality-testing, and so forth. Finally, while the choice of examination is left to the discretion of the *dayan* (judge), "reliability" demands that at least three demonstrations be given of the abilities or disabilities in question.

18. Rabbi Dr. Avraham Steinberg (contemporary Israel), HaRefuah KaHalachah IV 6:4:1:14

בימינו התקבל על דעת הפוסקים שכל מי שרופאים מומחים בתחום מחלות הנפש קובעים שהוא סובל בקביעות ממחלה נפשית חמורה ומוגדרת, ואין לו כל שיקול דעת וכושר שיפוט, הרי הוא שוטה גמור לכל דבר ועניין.

In our day, halachic authorities have accepted that anyone whom the doctors who are expert in mental illnesses establish as suffering perpetually from a severe and defined mental illness, and he lacks any ability to assess intellectually and make rational judgment, he is a full *shoteh* for all matters.

19. Rabbi Yitzchak Schmelkes (19th century Galicia), Beit Yitzchak Even haEzer 2:6

ולדעת זקני הת"ש סי' א' ס"ק מ"ו דסגי בפעם א', ה"ה שנעקר בפעם אחת. אבל עכ"פ בעי שיהי' הוכחה שנטרפא הכי. בכל שעה השוטה מקרע כסותו ואם לא יקרע יום א' נדע שנטרפא.

And in the view of my grandfather the Tevuot Shor that even one act [qualifies him as a *shoteh*], it is also true that the status is uprooted via one act. But in any case, it is required that there be evidence that he is healed. At all times the *shoteh* tears his clothing, and if he does not tear it one day, we know he is healed.

20. Rabbi Dr. Avraham Steinberg (contemporary Israel), HaRefuah KaHalachah IV 6:4:2:6

שוטה שקיבל טיפול תרופתי, ובהשפעת התרופות הוא מתפקד בצורה תקינה, נחשב כעיתים חלים לכל דבר.

A *shoteh* who received therapeutic medicine, and because of the influence of the medicine he functions normally, is considered "healthy at times" for all matters.

21. Rabbi Moshe Farbstein (contemporary Israel), Mishpitei haDaat, Chapter 5

נראה שיש להבהיר, שכל דיון הפוסקים והבעיות בקביעת החלמתו של השוטה לדבר אחד אינה אלא כאשר הסיבה לקבוע את החלמתו היא רק שלא ראינו אותו עושה את מעשי השטות. אבל יתכן גם בירור אחר: אם נרפא מן המחלה, כלומר שנעלם הגורם למעשי השטות, הרי אין כל ספק שאותו אדם ידון כחלים. כגון הסובל מפחד שוא, ובעקבותיו הוחזק לעשות מעשי שטות, יתכן שאף הפסיק לזמן מה לעשות את השטות עדיין ידון כשוטה וכפי שהארננו לברר לעיל, אבל אם יבחן ויתברר שסר פחדו ממנו ברור שידון כחלים.

It appears that one should clarify that the entire debate of the halachic authorities, and the problems of establishing the health of the *shoteh* for a particular matter, are only when the reason to establish that he is healthy is only that we have not seen him perform an act of *shlut*. But there could be another means of clarification: if he is healed from the illness. Meaning that the cause for the deeds of *shlut* is gone. There is no doubt that such a person will be ruled healthy. For example, one who suffers from baseless fear, and because of that he establishes a pattern of deeds of *shlut*, it is possible that even if he stops performing the *shlut* for some time, he still will be ruled a *shoteh*, as we have clarified. But if he is assessed and it is clarified that his fear has left him, it is clear that he will be ruled healthy.

Vignette #1: The Localized *Shoteh*

22. Rabbeinu Simchah of Speyer, cited by Rabbi Meir of Rothenberg (13th century Germany), Responsa 455

ורבינו שמחה ז"ל משפיר"א כתב דלא מחזקי' בחזקת שוטה לגרש עד שיראו בה סימני שטות המפורשי' פ"א דחגיגה (ג' ע"ב)...

And Rabbeinu Simchah of Speyer wrote that we do not assume someone is a *shoteh* vis-à-vis divorce until we see the symptoms of *shlut* listed in Chagigah...

23. Rabbi Menachem Meiri (13th century France), Commentary to Chagigah 3b

כל שהוא מוחזק בשוטה ואנו רואים בו שעושה איזה דבר דרך שטות סימן מובהק שבו המקרע את כסותו דרך שטות והמאבד מה שנותנין לו. אבל הלן בבית הקברות והיוצא יחידי בלילה אינם סימנין מובהקין, ואף בעושה אותם דרך שטות, שהיוצא יחידי אימר גנדספוס אחדיה...

[Who is a *shoteh*?] Anyone who is presumed to be a *shoteh*, and we see that he does something of *shlut* that is a clear symptom for him, tearing his clothing in the manner of *shlut* or destroying what is given to him. But sleeping in the cemetery and going out alone at night are not clear symptoms, and even if one does them in the manner of *shlut*, for going out alone could be because gandrivos grips him...

24. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Edut 9:9

השוטה פסול לעדות מן התורה לפי שאינו בן מצות, ולא שוטה שהוא מהלך ערום ומשבר כלים וזורק אבנים בלבד, אלא כל מי שנטרפה דעתו ונמצאת דעתו משובשת תמיד בדבר מן הדברים אף על פי שהוא מדבר ושואל כענין בשאר דברים הרי זה פסול ובכלל שוטים יחשב

A *shoteh* is biblically disqualified from testimony, for he is not obligated in *mitzvot*. This is not only a *shoteh* who walks unclothed, breaks implements and throws stones, but anyone whose mind is confused, such that his mind is perpetually mixed up on a matter, even if he can converse normally on other matters, is disqualified and is considered in the class of *shoteh*.

25. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Beit Yosef Even haEzer 121

ולכאורה היה נראה דחד מהני ארבע דתניא בגמרא בעינן ליחשב שוטה, אבל אי עביד שאר דברים אחרים דרך שטות אכתי בחזקת שפוי הוא... אלא דמדברי הרמב"ם שלא הזכיר דברים הללו אלא סתם וכתב "שנטרפה דעתו וכו' בדבר מן הדברים" משמע דהני ד' דברים השנויים בברייתא לאו דוקא אלא לדוגמא נקטינהו והוא הדין לשאר דברים. ונראה שהכריחו לפרש כן מדחזינן דבברייתא קמייתא קתני תלת ולא קתני "מאבד מה שנותנין לו" ובאידך ברייתא קתני "מאבד מה שנותנין לו" ולא קתני אינך תלתא...

It would appear that one of the four behaviours mentioned in the Talmud would render a person a *shoteh*, but performing other irrational acts would leave a person in his presumed status of sanity... but from the Rambam, who did not mention these acts and only said, "one whose mind is torn... in some matter," it sounds as though the four items taught here are not specific, and are only examples, and other behaviours could also do it. It appears that he was driven to state thus from the fact that the former source listed three behaviours and did not list "destroys that which people give him," and the latter source listed "destroys that which people give him" and did not mention the other three...

26. Rabbi Moshe Sofer (18th century Hungary), Chatam Sofer Even haEzer 2:2

הנה לדון בדיני השוטים א"א כ"א בראיית עיני הדיין המבין מה טיבו ומהותו וא"א לברר בכתב מה ענינו וטבעו ומהותו וכמ"ש הרמב"ם פ"ט מה' עדות ואין לדיין אלא מה שעיניו רואות

Judging in the matter of *shotim* is impossible other than through the eyes of a judge who understands his nature. One cannot clarify his nature in writing. As the Rambam wrote, "The judge only has what his eyes see."

27. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Poland), Aruch haShulchan Choshen Mishpat 35:7

ו"עושה דרך שטות" מקרי כשעשה כן הרבה פעמים, אבל במה שעשה פעם אחת או שני פעמים לא מחזיקין לי' מחמת זה כשוטה. והרמב"ם ס"ל דמה שחשבה הגמרא לאו דווקא הוא וה"ה אם אנו רואים באחד שדעתו משובשת תמיד בדבר אחד לעשות מעשה אשר השלם בשכלו לא יעשה זאת הוא מוחזק לשוטה... ויש מהגדולים דס"ל דשוטה לא הוי רק מהדברים שנתבארו בגמרא כמ"ש ונדחו דבריהם מכל הפוסקים וגם הטור הסכים להרמב"ם [עי' בב"י אה"ע סי' קי"ט וקכ"א]. ויראה לי דאף אלו הגדולים ס"ל כהרמב"ם אלא דס"ל כיון דבשאר דברים אינו שוטה קשה לנו לעמוד על הדבר שעושה אם עושה דרך שטות אם לאו.

"Acting in an irrational manner" is when one does this many times, but doing it once or twice does not cause us to consider him a *shoteh* for this. And the Rambam believed that the Talmud's list is not specific, and the same applies if we see someone whose mind is perpetually confused on some matter, doing something which those who are whole in their minds would not do. Such a person is considered a *shoteh*... And there are great authorities who believe that *shoteh* is only that which is stated in the Talmud, as we have written, but their position has been rejected by all of the authorities. The Tur also agreed with the Rambam [see Beit Yosef Even haEzer 119 and 121]. And it appears to me that even these great authorities agree with the Rambam, but believe that since this person is not a *shoteh* in other areas, it is hard for us to establish whether he is performing this action in an irrational manner, or not.

28. Rabbi Menachem Mendel Schneerson (19th century Russia), Tzemach Tzedek Even haEzer 153

י"ל דהא אפילו לדעת הרמב"ם דס"ל דהנך ד' דחגיגה לאו דוקא מ"מ כ' מהרי"ק דדוקא שהגיע לשטות גדול כמו הנ"ל (דפ"ק דחגיגה).
Some say that even according to the Rambam, who thinks that the symptoms in Chagigah are not specific, still, Maharik wrote that this is only if one has reached great *shut* like these (of Chagigah)...

29. Tosefta, Shevuot 3:8

"ושמעו" להוציא את החרש "או ראה" להוציא את הסומא "או ידע" להוציא את השוטה "אם לא יגיד ונשא עונו" להוציא את האילם. אילו דבר הראשונים. ר' עקיבא אומ' "ודרשת וחקרת ושאלת היטיב" - וכי יש דורשין לחרשים, ויש חוקרין לשוטים?

"And heard" excludes a *cheresh*, "or saw" excludes the blind, "or knew" excludes the *shoteh*, "if he will not tell then he will bear his sin" excludes the mute. These are the first view. Rabbi Akiva said: "And you shall seek and you shall investigate and you shall ask well" – can one seek of the *cheresh*, and can one investigate the *shoteh*?

30. Rabbi Yonatan Rosensweig (contemporary Israel), נפשי בשאלתי pg. 6

מאחר שרבים הפיקחים שיש להם קווים מוזרים או יוצאי דופן באישיותם – ואף על פי כן אין דינם כשוטים - יש להיזהר מלהיל גדר זה (שוטה לדבר אחד) אלא במקרים מובהקים בלבד.

Because many sane people have strange ways or unusual personality traits – and yet they do not have the status of *shotim* – one must be careful of applying this category (*shoteh* for one matter) other than in clear-cut cases.

31. Rabbi Dr. Avraham Steinberg (contemporary Israel), HaRefuah KaHalachah IV 6:4:1:16

מי שדעתו נטרפת ומשובשת תמיד בדבר אחד, אבל בכל יתר הדברים הוא מתנהג כפיקח, הרי הוא שוטה לאותו דבר, וכל המצוות הקשורות באותו עניין אינן חלות עליו, אבל לשאר דברים איננו נחשב כשוטה...

One whose mind is torn and confused perpetually on one matter, but in all other areas he acts in a sane way, he is a *shoteh* for one matter, and all mitzvot connected to that matter are not binding for him, but for other areas he is not considered a *shoteh*...

32. Rabbi Yechezkel Roth (20th century Israel, USA), Responsa Chazon Yechezkel, Even haEzer 8

עלינו לתלות חזיון תמידי בסיבה מתמדת אחת...

We must link a perpetual manifestation with a single, ongoing cause...

33. Rabbi Yonatan Rosensweig (contemporary Israel), **נפשי בשאלתי**, pg. 14 fn 20

יש לציין כי יש מקרים שבהם הסובלים מאנורקסיה נכללים בהגדרת שוטה גמור, כאשר כל חייהם סובבים אך ורק סביב הנושא היחיד הזה. אף כי תחום השטות ממוקד בנושא האכילה, כיוון שתחום האכילה הוא מרכזי כל כך לחיי האדם, המתמודדים עם האנורקסיה מגיעים לפעמים למצב שבו כל כוחותיהם נתונים אך ורק לנושא המסוים הזה, וממילא יש לקבוע כי שטותם היא גמורה וכוללת.

One should note that there are cases in which those who suffer from anorexia are included in the category of "complete *shoteh*", when their entire lives revolve only around this one issue. Even though the area of the *shotet* is focused on the subject of eating, since the area of eating is so central to a person's life, those who deal with anorexia can sometimes reach the point where all of their energies are devoted exclusively to this particular area, and so one should establish that their *shotet* is complete and total.

Vignette #2: On and Off

34. Talmud, Rosh HaShanah 28a

עתים חלים עתים שוטה, כשהוא חלים הרי הוא כפקח לכל דבריו, כשהוא שוטה הרי הוא כשוטה לכל דבריו.

If one is sometimes healthy and sometimes *shoteh*, when he is healthy he is as one who is sane for all matters, when he is a *shoteh* he is as a *shoteh* for all matters.

35. Tosefta, Terumot 1:3

איזה הוא שוטה? היוצא יחידי בלילה, והלך בבית הקברות, והמקרע את כסותו, והמאבד מה שנותנין לו. פעמים שוטה פעמים חלום, זה הכלל - כל זמן ששוטה הרי הוא כשוטה לכל דבר, וחלום הרי הוא כפיקח לכל דבר.

Who is a *shoteh*? One who goes out alone at night, and one who sleeps in a cemetery, and one who tears his clothing, and one who destroys that which is given to him. If he is sometimes *shoteh* and sometimes healthy, this is the rule – when he is a *shoteh* he is a *shoteh* for all matters, and when healthy he is sane for all matters.

36. Rabbi Yitzchak Schmelkes (19th century Galicia), Beit Yitzchak Even haEzer 2:2:2

ומה שנלפע"ד לדון להיתר דלדעתי לא מקרי עתים חלים ועתים שוטה מה שגזרו חז"ל רק אם העתים שוות או עכ"פ ימי שטותה קרובים לימי חלימותה משא"כ כשרוב ימי' בבריאות ואך לפרקים תשתטה לא גזרו חז"ל לאסור גירושין בשביל מיעוט ימי'...

In my humble opinion, one should be lenient because in my opinion one is not called "sometimes healthy, sometimes *shoteh*," for whom the sages made a decree, unless the times are equal, or at least the periods of *shoteh* are close to the periods of health. As opposed to where she is healthy most of the time, and only occasionally is she a *shoteh*, the Sages did not decree to prohibit divorce because of a minority of the time...

Vignette 3: Acting for the *Shoteh*

37. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:74:2, 5

ב: ברובא דרובא הא יש להחולה קרובים ואף אב ואם ואחים וכדומה העוסקים ברפואת החולה שעליהם יותר מוטל גם בדינא ה: ובאם החולה הוא תינוק או אף גדול שאינו יודע להחליט רשאיין אביו ואמו וכל המשפחה להחליט, והרשות שיש להם משום דרוב חולים סומכין על דעת האב והאם ואף על המשפחה כאחים ואחיות ובניהם שרוצים מה שיותר טוב להחולה ולבני ביתו, וכשליכא קרובים ודאי יש לסמוך על דעת הב"ד שבעיר.

2: In most cases the patient has relatives, even father and mother and brothers and the like, who are involved in his treatment, for it is legally their responsibility to a greater extent.

5: If the patient is a baby, or an adult who cannot decide, his parents and the whole family may decide. This permission stems from the fact that most patients depend upon their parents' opinion and even upon the family, like brothers and sisters and children, who want what is best for the patient and his family. When there are no relatives, it is certainly better to depend upon the view of the local court.

38. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), Shulchan Shlomo, Erkei Refuah I pg. 75

אם החולה הוא במצב של חוסר הכרה שאי אפשר לדבר על כך עם החולה, אפשר שיכולים גם לסמוך על בני המשפחה אשר יודעים ברור שהם חפצים מאוד בטובתו של החולה ויכולים לאמוד את דעתו של החולה ורצונו במצב כזה אם להסכים או לא.

If the patient lacks capacity, so that one cannot discuss this with the patient, perhaps one may rely on the family members who we know, clearly, desire very much the best interests of the patient, and they can gauge the patient's views and desire in such a situation, whether to agree [to the treatment] or not.